

УДК:339.727.22(477.44)

СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Мараховська Т.М., к.е.н., доцент,
Трач Н.В., Червоняк О.О.

Вінницький національний аграрний університет

У статті розглянуті особливості інвестиційної діяльності Вінницького регіону, висвітленні основні джерела інвестицій, проведений аналіз інвестиційних надходжень в розрізі галузей національної економіки та окреслено стратегічні пріоритети розвитку інвестування у Вінницьку область.

Ключові слова: капітальні інвестиції, прямі інвестиції, інвестиційна діяльність, джерела інвестицій, інвестиційні ресурси.

Постановка проблеми. Підвищення інвестиційної активності, збільшення інвестиційних ресурсів та ефективне їх використання було і залишається необхідною передумовою розвитку як держави в цілому, так і окремих регіонів. Інвестиційна діяльність у великій мірі визначається демографічними чинниками; розвитком комунікацій та транспортних мереж; рівнем економічного розвитку регіону; інвестиційною інфраструктурою; ефективністю інвестицій; соціальною інфраструктурою; науково-технічним потенціалом тощо. Інвесторами звертається увага і на рівень кваліфікації інженерно-технічних кадрів, вартість робочої сили, динаміку розвитку економіки в цілому та окремих її галузей. Вивчення проблем джерел надходження інвестицій за останній період ведеться вченими в самих різноманітних напрямках.

Аналіз наукових досліджень. Проблеми інвестиційної діяльності досліджено у працях М.П. Бутка, З.В. Герасимчук, В.В. Гришка, О.І. Дація, В.П. Дубіщева, В.С. Жученка, М.Х. Корецького, В.О. Онищенко, О.В. Комеліної, В.І. Пили, О.Ю. Поліщук, В.В. Руденко, О.П. Сологуб, В.Г. Федоренка, Б.П. Фіщук, Л.І. Яковенко та інших. Інвестиційний аспект регіонального розвитку висвітлений у працях учених-регіоналістів П.П. Борщевського, І.К. Бистрякова, А.П. Гайдучького, М.І. Долішнього, С.І. Дорогунцова, Л.В. Дейнеко, Б.Я. Кузняка, А.С. Лисецького, А.Г. Мазура, Л.О. Мармуль, М.М. Паламарчука, Л.Г. Чернюк. Разом із тим, потребують подальшого дослідження теоретичні й методичні засади інвестиційного забезпечення в посткризовому періоді, виявлення несприятливих факторів, проблемних питань та основних пріоритетів розвитку інвестування в регіональних економічних системах. Актуальність і значущість цих питань для регіонального розвитку обумовили вибір теми та мету дослідження.

Метою публікації є висвітлення основних джерел інвестицій, аналіз інвестиційних надходжень в розрізі галузей національної економіки, виявлення несприятливих факторів, проблемних питань та окреслення стратегічних пріоритетів розвитку інвестування у Вінницьку область.

Викладення основного матеріалу дослідження. Термін «інвестиція» походить від лат. invest, що означає «вкладати». Нині інвестиції - це вкладання

капіталу з метою подальшого його збільшення. Приріст капіталу в результаті його інвестування є компенсацією за ризик втрат від інфляції та неодержання процентів від банківських вкладень капіталу.

При здійсненні інвестиційної діяльності, необхідно враховувати весь спектр можливих джерел формування інвестиційних ресурсів для фінансування інвестицій, який включає основні групи: власні і позикові [1].

Інвестиційна діяльність в регіоні формується під впливом багатьох факторів. Іноземні інвестори звертають увагу і на такі чинники як: динаміка розвитку економіки та її окремих галузей; перспективи подальшого стабільного розвитку; рівень кваліфікації інженерно-технічних кадрів, менеджерів, вартість робочої сили; перспективи експансії в майбутньому на інші ринки.

Вінницький регіон – розвинений промислово-аграрний, науково-виробничий, культурно-освітній центр України та Поділля, де створені умови для якісного рівня життя громади, шляхом інноваційного розвитку економічного потенціалу і створення позитивного інвестиційного клімату [2].

За січень-червень 2011р. у розвиток економіки області підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування вкладено 2130,2млн.грн. капітальних інвестицій. Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,3% загального обсягу) спрямовано у матеріальні активи. У нематеріальні активи вкладено 0,7% загального обсягу капітальних інвестицій, з яких 36,5% становили витрати на придбання (створення) засобів програмного забезпечення [4].

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за січень-червень 2011 року

	капітальні інвестиції		у т.ч. інвестицій в основний капітал	
	тис. грн.	у % до загального обсягу	тис. грн.	у % до загального обсягу
Усього	2130168	100,0	1849912	100,0
у тому числі за рахунок				
коштів державного бюджету	12733	0,6	10909	0,6
коштів місцевих бюджетів	50399	2,4	33448	1,8
власних коштів підприємств та організацій	1381271	64,8	1129930	61,1
кредитів банків та інших позик	319485	15,0	311204	16,8
коштів іноземних інвесторів	18827	0,9	18783	1,0
коштів населення на будівництво власних квартир	81477	3,8	81477	4,4
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	170804	8,0	170804	9,2
інших джерел фінансування	95172	4,5	93357	5,1

Головним джерелом інвестування, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 61,1% загального обсягу

інвестицій в основний капітал. Частка інвестицій освоєних за рахунок кредитів банків та інших позик досягла 16,8%, у той же час кошти, виділені з державного та місцевих бюджетів, склали 2,4% у загальному обсязі капіталовкладень.

Зберігаються позитивні зрушення щодо інвестування сільського господарства, мисливства та лісового господарства, обсяги якого проти січня-червня 2010р. зросли у 3,2 рази і питома вага капітальних вкладень у цей вид економічної діяльності збільшилась на 14,0 %. порівняно з січнем-червнем 2010р. Приріст обсягів інвестицій в основний капітал спостерігався на підприємствах діяльності готелів та ресторанів - у 2,6 рази, підприємствах фінансової діяльності - у 1,6 рази, транспорту та зв'язку - на 36,3%, державному управлінні - на 10,2%. Скоротилися обсяги капіталовкладень в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям - на 20,7%[3].

Аналіз інвестицій в основний капітал Вінницької області свідчить, що в основному джерелами фінансування в цьому регіоні є власні кошти підприємств та організацій, коштів населення на індивідуальне житлове будівництво та кредитів банків та інших позик.

Кредити банків та інших фінансових установ мають низку переваг, порівняно з іншими позиковими інструментами: гнучка схема фінансування, можливість виграшу на різниці відсоткових ставок, відсутність витрат, пов'язаних з реєстрацією і розміщенням цінних паперів. Недоліками кредитного фінансування є потреба в забезпеченні, наявність ліміту кредитування та можливі високі відсоткові ставки.

У 2011р. в економіку області іноземними інвесторами вкладено 29,1 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал). Приріст іноземного акціонерного капіталу в економіці області, з урахуванням його переоцінки, утрат і курсової різниці, у 2011р. склав 20,7 млн. дол. (див. рис.1).

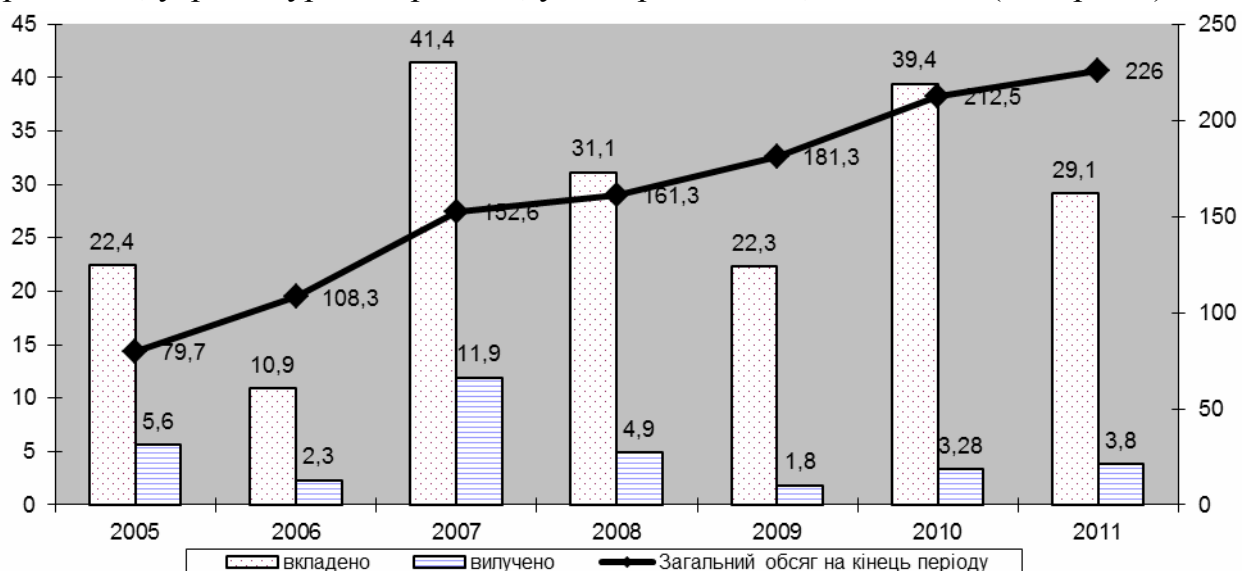

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку Вінницької області, млн.дол. США

Основною формою залучення капіталу були грошові внески, частка яких

склала 99,6% вкладеного обсягу. Крім того, капітал нерезидентів в області зріс за рахунок внесків у вигляді рухомого і нерухомого майна та нематеріальних активів. Слід відмітити, що найбільші обсяги приросту іноземного капіталу у 2011р. досягнуто на підприємствах м. Вінниці (8,4 млн. дол.), Козятинського (10,2 млн. дол.) та Бершадського (майже 1,0 млн. дол.) районів [3].

За цей час зросли обсяги капіталу з Австрії на 34,7 млн. дол. Продовжували нарощувати свій капітал інвестори з Кіпру, Німеччини, Ліхтенштейну, Німеччини та інших країн (рис. 2).

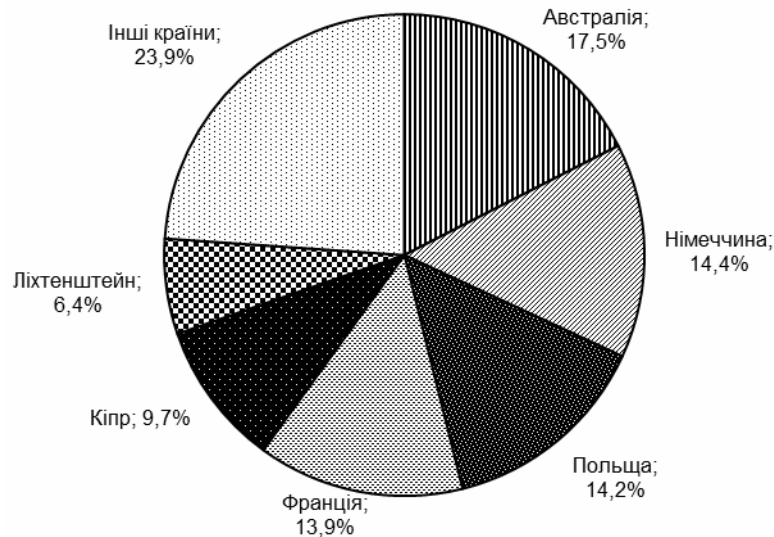

Рис.2. Структура прямих іноземних інвестицій за країнами інвесторами, %

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал), спрямованих в економіку області, на 1 січня 2012р. склав 226,0 млн. дол., що на 10,1% більше обсягів інвестицій на початок року, та в розрахунку на одну особу становив 138,6 дол.

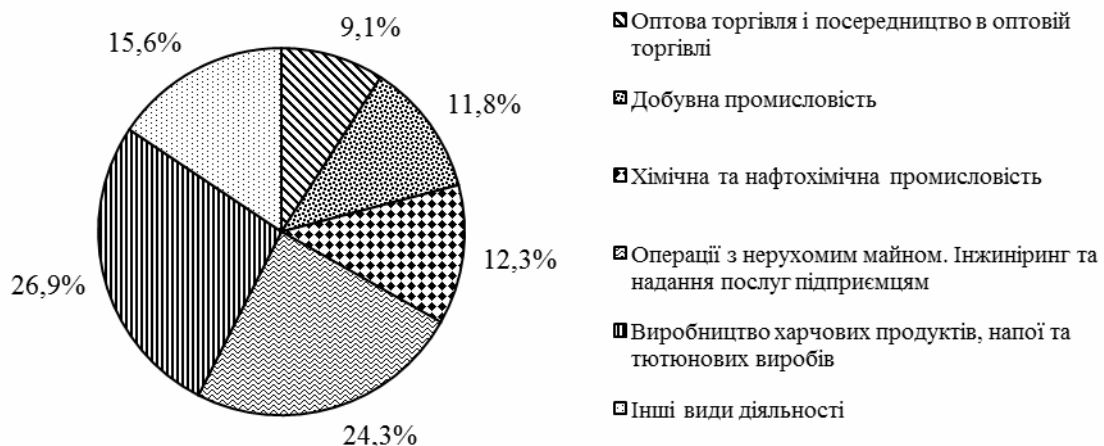

Рис. 3. Структура прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності, %

Приріст іноземного акціонерного капіталу у 2011р. спостерігався на

підприємствах, що виробляють харчові продукти, напої та тютюнові вироби – на 15,7 млн. дол., добувної на 2,8 млн. дол., сільського господарства – на 1,6 млн. дол., підприємств з оброблення деревини та виробництва виробів з деревини, крім меблів – на 1,4 млн. дол.[3].

За обсягами іноземних інвестицій область посідає 19-те, а за темпом зростання - 12-те місце серед 27-ми регіонів України. Інвестиції надійшли із 48 країн світу. Переважна більшість інвестицій (77,7% від загального обсягу) надійшла з країн ЄС – 175,7 млн. дол., з країн СНД внесено 14,5 млн. дол. (6,4%), з інших країн світу – 35,8 млн. дол. (15,9%).

На підприємствах промисловості зосереджено 125,5 млн. дол. (55,5%) загального обсягу прямих інвестицій в область, у т.ч. переробної – 98,4 млн. дол. та добувної – 26,3 млн. дол. Серед галузей переробної промисловості у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів унесено майже 64,8 млн. дол. прямих інвестицій, хімічну та нафтохімічну – 27,0 млн. дол.

Вагому частку (48,1%) іноземного капіталу зосереджено у м. Вінниці – 108,6 млн. дол. Також значні обсяги іноземних інвестицій зосереджено у Козятинському районі – 34,5 млн. дол. (15,3%) та Немирівському – 14,8 млн. дол. (6,5%). Серед інших регіонів області провідні місця за обсягами іноземних інвестицій утримують міста: Ладизин, Козятин та райони: Барський, Вінницький, Тиврівський.

У 2012 році всі сфери життя регіону очікує цілий комплекс завдань - збільшення загальних посівних площ усіх сільськогосподарських культур під урожай 2012 року; збільшення поголів'я корів в усіх категоріях господарств протягом року на 2,3 тис. голів (на кінець 2012 року вона має становити 176,3 тис. голів); виробити до 855 тис. тонн молока в усіх категоріях господарств, тобто збільшити виробництво молока на 17 тис. тонн. Загалом у галузі тваринництва до 2015 року обласна влада розраховує реалізувати 45 інвестиційних проектів, в тому числі в молочному скотарстві 39. Серед них - будівництво 11 молочно-товарних комплексів [5].

В сфері овочівництва у 2012 році заплановано ввести в експлуатацію ще 12 елеваторів на 360 тис. тонн., 7 фруктосховищ загальною потужністю 7,2 тис. тонн та 6 овочесховищ на 16,7 тис. тонн. Всього в області передбачено реалізувати 20 інвестиційних проектів по розвитку інфраструктури зберігання плодоовочевої продукції на суму 190,7 млн. грн.

На сьогодні в агропромисловому комплексі області знаходяться в стадії реалізації та будуть реалізовуватися в найближчій перспективі 115 інвестиційних проектів на суму понад 17,2 млрд. грн., спрямованих на розвиток галузі рослинництва, будівництво нових та реконструкцію існуючих тваринницьких комплексів, елеваторів, сховищ для зберігання овочів, картоплі та фруктів. харчової і переробної промисловості тощо.

Висновки. З вище сказаного матеріалу, можна зробити висновок, що Вінницька область має досить не погану інвестиційну базу. Ринок інвестицій у Вінницькій області, не зважаючи на позитивну динаміку розвитку (хоч і повільну) протягом останніх років, є досить звуженим і не забезпечує потреб економіки і промисловості.

Така ситуація зумовлена рядом несприятливих факторів, серед яких:

– політична нестабільність в країні, наявність корупції, ступінь незадоволення економічною ситуацією в країні з боку різних груп населення та громадських організацій;

– недосконалість існуючої правової бази для інвестиційної діяльності, недосконалість процедура реєстрації та участі інвесторів у процесі приватизації;

– недостатній розвиток ринку цінних паперів;

– недостатня державна підтримка підприємницької діяльності;

Основними пріоритетами розвитку інвестування Вінницької області мають бути:

– забезпечення захисту прав та інтересів інвесторів, забезпечення вільного доступу до інформації про об'єкти інвестицій;

– спрощення процедур отримання дозволів та погоджень для інвестування, спрощення процедури оформлення прав власності на об'єкт інвестицій;

– забезпечення можливості отримання прав власності на об'єкт здійснення інвестиційно-орієнтовної рекламної компанії, розвиток інвестиційного ринку, заохочення конкуренції.

На нашу думку, для розвитку і стимулювання інвестиційної діяльності на Вінниччині необхідно звернути увагу на переробну галузь промисловості, а також удосконалити функціонування ринку цінних паперів даного регіону.

Література

1. Руденко В.В. Проблеми та перспективи фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості Вінницької області / В.В. Руденко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. - №1. – С.117-122.

2. Фіщук Н.Ю. Можливості активізації інвестиційної діяльності в галузях економіки Вінницької області / Н.Ю. Фіщук // Економічний простір. – 2011. - №48/1. – С.118-127.

3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vin.gov.ua>

4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vn.ukrstat.gov.ua>

5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://anyfoodanyfeed.com/ru/news/id/12538>

Summary

State investment activities Vinnitsa region / Marahovska T.M., Trach N.V. Chernyak O.O.

In this paper the features of investment Vinnitsa region, explored the main sources of investment, the analysis of investment income in terms of sectors of national economy and outlined the strategic priorities of investing in Vinnitsa region.

Keywords: capital investment, direct investment, investment activity, investment sources, investment resources.